

รูปแบบการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

Models for creating success of institutes of Vocational Education in the Northeast Region 3

กฤษฎา สุนทร,

วัชรินทร์ สุทธิชัย และ สิทธิพร สุนทร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Krisada Soonthorn,

Watcharin Sutthisai and Sitthiporn Soonthorn

Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : thantikan22@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จ 2) ระดับการดำเนินงานตามหน้าที่ 3) ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ 4) ข้อเสนอแนะการสร้างความสำเร็จ และ 5) รูปแบบความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 321 คน ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.69 2) ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.99 3) ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมมีจำนวน 8 ปัจจัย คือ ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน ปัจจัยตัวหลักสูตร ปัจจัยตัวนักเรียน ปัจจัยสถานประกอบการ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยการกระจายอำนาจ สามารถอธิบายตัวแปรตามในภาพรวมได้ร้อยละ 71.1 มีค่า $R^2 = .711$ และมีค่า $F = 118.442$ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถเขียนสมการได้ ดังนี้

* วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 10 มิถุนายน 2566; วันตอบรับบทความ : 12 มิถุนายน 2566

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{y} = 1.708 + .161 X_2 + .051 X_3 + .166 X_4 + .089 X_5 +$
 $.081 X_6 + .073 X_7 + .053 X_9 + .104 X_{10}$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $z_{\hat{y}} = .341Z_4 + .179Z_{10} + .254Z_2 + .116Z_5 + .135Z_7$
 $+ -.133Z_6 + .099Z_9 + .080Z_3$

4) ข้อเสนอแนะการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 คือ ครู
 ควรมีอธยาศัยที่ดี มีความเป็นกันเองและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ผู้บริหารควรแสดงวิสัยทัศน์
 ในการพัฒนาสถาบันที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบัน
 ระหว่างชุมชนและสังคมได้รับทราบและสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนมากกว่าการ
 พัฒนาทางด้านเอกสาร และ 5) รูปแบบความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
 พบว่ามีทั้งหมด 16 ปัจจัย เรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยนโยบายและยุทธศาสตร์ ปัจจัยผู้นำหรือ
 ผู้บริหาร ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน ปัจจัยตัวหลักสูตร ปัจจัยนักเรียน ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง ปัจจัย
 สถานประกอบการ ปัจจัยเศรษฐกิจ ปัจจัยค่านิยมทางสังคม ปัจจัยเครือข่าย ปัจจัยพื้นที่ ปัจจัยการมีส่วนร่วม
 ของชุมชน ปัจจัยหน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ ปัจจัยวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยงบประมาณและปัจจัยเทคโนโลยี

คำสำคัญ : ปัจจัย; หน้าที่; ความสำเร็จ; สถาบันการอาชีวศึกษา;

Abstracts

This research aims to achieve the following objectives: 1.) Investigate the level of success. 2.) Examine the level of success of responsibilities. 3.) Identify the factors that contribute to success. 4.) Provide recommendations for fostering success. 5.) Models for creating success of institutes of Vocational Education in the Northeast Region 3. This is mixed-method research with questionnaire surveys and in-depth interviews. A sample group of 321 individuals from the Institutes of Vocational Education in the Northeast Region 3 was collected using systematic sampling. Statistical tools for data analysis include frequency distribution, percentages, mean, standard deviation, and multiple linear regression analysis.

The research findings indicate that: 1.) The overall level of success of Northeast Region 3 Institutions of Vocational Education is high, with an average value of 3.69. 2.) The overall level of success of responsibilities by Vocational Education in the Northeast Region 3 is high, with an average value of 3.99. 3.) There are eight factors that contribute to the success of Vocational Education in the Northeast Region 3. These factors include leadership or management, teacher or instructor factors, curriculum factors, student factors, institution factors, community and social participation factors, parent or relative factors, and decentralization factors. Together, they explain 71.1% of the overall variables, with an R-squared value of 0.711 and a statistical F-value of 118.442 at significant level of 0.01. The formular is as follows.

Unstandardized Multiple Linear Regression

$$\hat{y} = 1.708 + .161 X_2 + .051 X_3 + .166 X_4 + .089 X_5 + .081 X_6 + .073 X_7 + .053 X_9 + .104 X_{10}$$

Standardized Multiple Linear Regression

$$z_{\hat{y}} = .341Z_4 + .179Z_{10} + .254Z_2 + .116Z_5 + .135Z_7 + .133Z_6 + .099Z_9 + .080Z_3$$

4.) Recommendations for fostering the success of Vocational Education in the Northeast Region 3 are as follows: Teachers should have a positive attitude and care equally for all students. Executives should demonstrate a vision for institution development that can be effectively implemented. There should be campaigns for public relations and community involvement, with active participation in institution-related activities. The institution should focus on developing practical skills in students rather than solely emphasizing documentation skills. 5.) The keys to success of Vocational Education in the Northeast Region 3 consist of a total of 16 factors, ranked in order of importance, as follows: Policy and strategic factors, leadership or management factors, teacher or instructor factors, curriculum factors, student factors, parent or relative factors, institution factors, economic factors, social value factors, connection factors, geographical factors, community participation factors, government agency and state official factors, equipment factors, budget factors, and technology factors.

Keywords: Factor; Responsibility; Success; Institution

บทนำ

การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการทำงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้าน เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน ทั้งทางสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ สามารถที่จะทำงานและคิดวิเคราะห์แยกแยะได้ การพัฒนาคนและสังคมไทยเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะกำลังคนให้สามารถประกอบอาชีพเพื่อดำรงชีวิต โดยมีเป้าหมายเชิงคุณภาพคือ การพัฒนาให้คนมีความสามารถในการแก้ปัญหา พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวินิจฉัยให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ นับเป็นแรงผลักดันที่ทำให้ต้องมีการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับอย่างเป็นรูปธรรมในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารการเงิน การ

บริหารวิชาการ และการจัดการเรียนการสอนต้องมีความหลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการผลิตทรัพยากรกำลังคนของประเทศ จึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการสอนให้ครอบคลุมในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการใช้ การซ่อมและบำรุงรักษามาเป็นการสอนผู้เรียนให้มีความรู้เชี่ยวชาญในด้านการผลิตการดัดแปลงสร้างสิ่งประดิษฐ์ โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผู้เรียนมีเจตคติในการทำงาน มีประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการและต้องคำนึงถึงความพร้อมทรัพยากรการผลิต โดยเน้นการให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาสามารถจัดได้สามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลัก (ธีรฤทธิบุญโสภณ, 2555 : 30) ระบบอาชีวศึกษาไทยถูกปล่อยปละละเลยจนมีคุณภาพต่ำและมีปัญหาภาพลักษณ์ก่อให้เกิดปัญหา สำคัญต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 1. นักเรียนอาชีวศึกษาจำนวนมากขาดโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดีเพราะได้รับการศึกษาที่มี คุณภาพต่ำทำให้เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่ จบปริญญาตรีแล้ว ผู้จบอาชีวศึกษาจะมีความก้าวหน้าใน อาชีพการงานน้อยกว่า ซึ่งส่งผลต่อโอกาสในการเลื่อนขั้นทางสังคมของครอบครัวรายได้น้อย ซึ่งส่งลูกเรียนอาชีวศึกษา 2. ภาคธุรกิจประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานทักษะ ส่งผลให้จำเป็นต้องจ้างแรงงานไร้ทักษะหรือ แรงงานที่มีทักษะไม่ตรงกับความต้องการเข้ามาฝึกในสถานประกอบการ ซึ่งทำให้ธุรกิจมี ต้นทุนดำเนินการสูงกว่าที่ ควรจะเป็นและความสามารถในการแข่งขันตกต่ำลง 3. ระบบการศึกษามีต้นทุนสูงขึ้นและผลตอบแทนจากระบบการศึกษาลดลง เนื่องจากนักเรียนต้อง เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเพราะอาชีวศึกษาไม่สามารถรับประกันการได้งานที่ดีได้ สิ่งที่เราหมกมุ่น ว่าเป็น แท้ "ค่านิยม" ที่จริงแล้วจึงอาจเป็น ปรากฏการณ์นี้อาจส่งผลให้เกิดปัญหา "ความจำเป็น" ตามมา 2 ประการคือ หนึ่งระบบการศึกษาโดยรวมมีต้นทุนสูงขึ้นเพราะต้นทุนต่อหน่วยของ มหาวิทยาลัยสูงกว่าของอาชีวศึกษา และ สอง การลงทุนในการศึกษาให้ผลตอบแทนที่ต่ำลงในภาพรวม ภาพรวม เนื่องจากการศึกษาในมหาวิทยาลัยมักจะเน้นความรู้เชิงวิชาการ ซึ่งจะมีประโยชน์น้อย หากบัณฑิตที่จบมาไม่ได้ประกอบวิชาชีพขั้นสูงที่ ต้องใช้ความรู้ที่เรียนมา

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น พบว่าการผลิตกำลังคนให้เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งจำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ตามความต้องการของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน โดยเน้นการผลิตกำลังคนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตร (.ปวช) วิชาชีพขั้นสูง และ (.ปวส) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการให้มีคุณภาพ และมีค่านิยมที่ดี ในการเรียนด้านอาชีวศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษารูปแบบการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3
5. เพื่อศึกษารูปแบบความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เชิงปริมาณ ได้แก่ บุคลากร สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 1,620 คน กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ บุคลากร สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 321 คน โดยใช้สูตรทายามาเน่ (Yamane : 727) แล้วใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ

1.2 เครื่องมือการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จ จำนวนปัจจัย 10 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนแบบประมาณค่าตามวิธีการของ Likerts มี ระดับ คือ มากที่สุด 5 มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับที่ใช้วัดระดับการดำเนินการตามหน้าที่ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จำนวน 11 ด้าน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนแบบประมาณค่าตามวิธีการของ Likerts มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด และตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด โดยผู้วิจัยได้การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และเนื้อหาของวิจัย สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง พบที่ปรึกษาและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยวิธีพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 0.66-1.00 และดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 40 คน หาค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายรายข้อ และโดยรวมทุกข้อ (Item – Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการ Cronbach ได้ค่าเชื่อมั่น .96

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิ วิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 321 คน กำหนดให้มีผู้ช่วยวิจัย 5 คน และเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา หนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์และสื่อพิมพ์ออนไลน์ต่างๆ

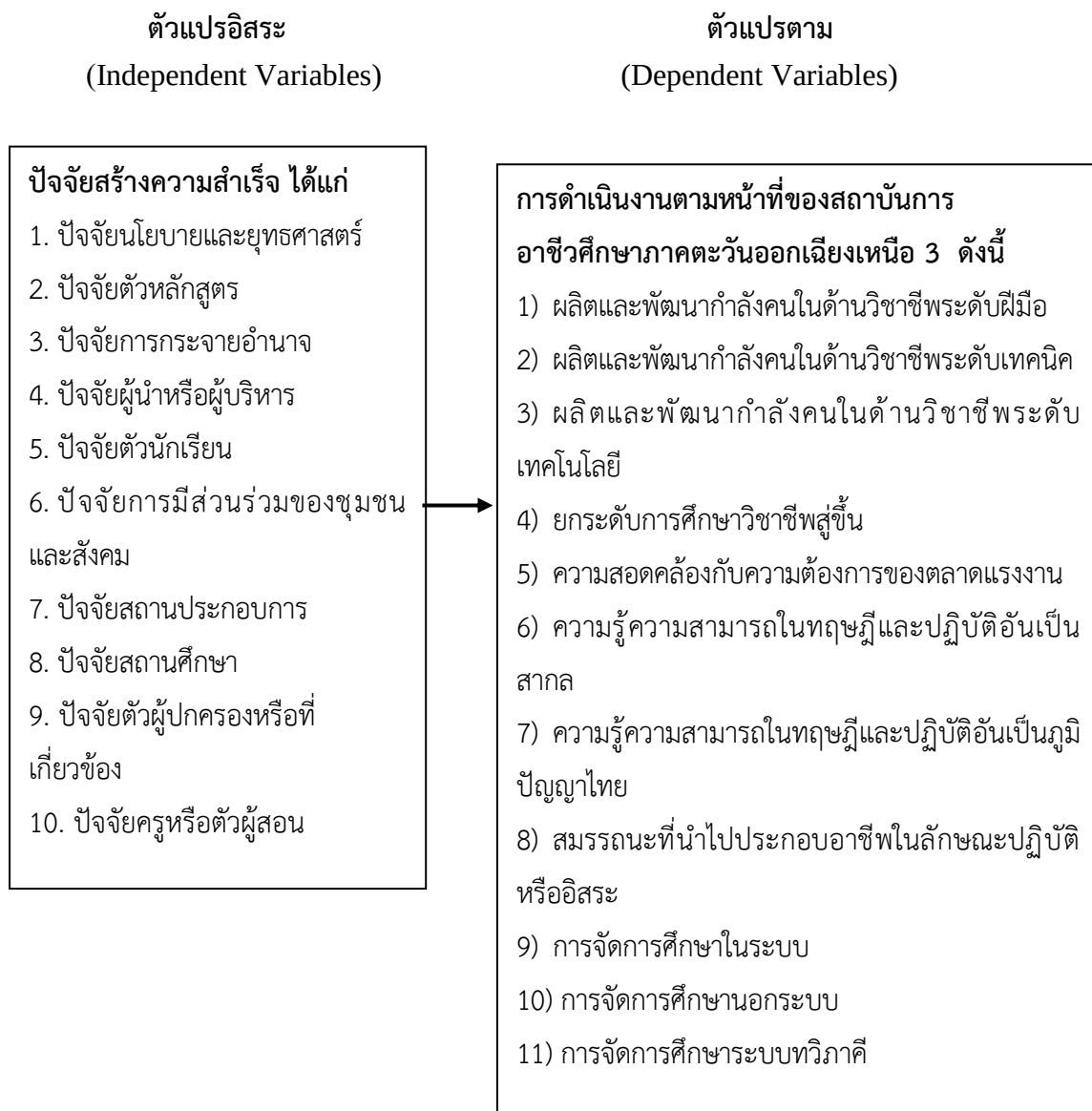
1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ Stepwise ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้วิธีการการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อดำเนินการยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณ ระยะที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 เชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย 6 กลุ่มๆ กลุ่มละ 3 คน รวมจำนวน 18 คน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 ตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 3 คน โดยเลือกจากอายุการครองตำแหน่งนานที่สุด 3 ลำดับ กลุ่มที่ 2 ตัวแทนอาจารย์หรือผู้สอน 3 คน โดยเลือกจากอาจารย์ที่ได้รับรางวัลชัดเจนในการเป็นที่ยอมรับของสังคม กลุ่มที่ 3 ตัวแทนนักศึกษา จำนวน 3 คน ที่ได้รับรางวัลหรือเป็นผู้นำของนักศึกษา กลุ่มที่ 4 ตัวแทนผู้ปกครอง จำนวน 3 คน เลือกจากกลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 5 ตัวแทนผู้ประกอบการ จำนวน 3 คน เลือกจากกลุ่มผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษาไปฝึกปฏิบัติในจังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ดและกาฬสินธุ์มากที่สุด กลุ่มที่ 6 ตัวแทนผู้เชี่ยวชาญหรือทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เลือกจากกรรมการผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานนานที่สุดกับสถาบันสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเครื่องมือที่ใช้ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Structure Indept Interview) และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Inductive Analysis) โดยกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์ นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงในรูปแบบของข้อความโดยการจัดกลุ่มประเด็น (Grouping) ทำการวิเคราะห์ตามประเด็นของข้อมูล โดยการอธิบายความและการตีความข้อมูลที่ได้โดยเชื่อมโยงกับทฤษฎีที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ อภิปรายผลพร้อมพรรณนาความ ข้อมูลตามทฤษฎีและปรากฏการณ์เพื่อสร้างข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง รูปแบบการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับปัจจัยและความสำเร็จของมนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552 : 33), สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2562 : 3-6), กรรณิชน พิชฌิมผล (2557 : ง), ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์ (2564 : ค), พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 : 1-24., ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560 : 56), Likert. (1969 : 12), ฉัตรกมล ต้นขุน (2560 : 2-3) นำมาสังเคราะห์เป็นตัวกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมและจำแนกเป็นรายปัจจัย

ระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ปัจจัยนโยบายและยุทธศาสตร์	3.66	0.67	มาก
2. ปัจจัยตัวหลักสูตร	3.68	0.64	มาก
3. ปัจจัยการกระจายอำนาจ	3.82	0.64	มาก
4. ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร	3.51	0.84	มาก
5. ปัจจัยตัวนักเรียน	4.01	0.53	มาก
6. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม	3.44	0.67	มาก
7. ปัจจัยสถานประกอบการ	3.49	0.75	มาก
8. ปัจจัยสถานศึกษา	3.65	0.76	มาก
9. ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง	3.39	0.76	ปานกลาง
10. ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน	3.83	0.70	มาก
รวม	3.65	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, $SD=0.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จ อยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยตัวนักเรียน ($\bar{X} = 4.01$, $SD=0.53$) รองลงมาคือ ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน ($\bar{X} = 3.83$, $SD=0.07$) ปัจจัยการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.82$, $SD=0.64$) ปัจจัยตัวหลักสูตร ($\bar{X} = 3.68$, $SD=0.64$) ปัจจัยนโยบายและยุทธศาสตร์ ($\bar{X} = 3.66$, $SD=0.67$) ปัจจัยสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$, $SD=0.76$) ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.51$, $SD=0.84$) ปัจจัยสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.49$, $SD=0.75$) และปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ($\bar{X} = 3.44$, $SD=0.67$) และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ด้าน คือ ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.39$, $SD=0.76$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวม และจำแนกเป็นรายด้าน

ความสำเร็จของการดำเนินงานตามการดำเนินงานตามหน้าที่ของ สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ	3.97	0.65	มาก
2. ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับเทคนิค	3.97	0.62	มาก
3. ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับเทคโนโลยี	3.68	0.72	มาก
4. ด้านยกระดับการศึกษาวิชาชีพสูงขึ้น	3.87	0.68	มาก
5. ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.85	0.69	มาก
6. ด้านความรู้ความสามารถในทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นสากล	3.38	0.98	ปานกลาง
7. ด้านความรู้ความสามารถในทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นภูมิปัญญาไทย	4.10	0.50	มาก
8. ด้านสมรรถนะที่นำไปประกอบอาชีพในลักษณะปฏิบัติหรืออิสระ	4.29	0.44	มากที่สุด
9. ด้านการจัดการศึกษาในระบบ	4.43	0.52	มากที่สุด
10. ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ	4.14	0.86	มาก
11. ด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	4.16	0.57	มาก
รวม	3.99	0.40	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, $SD=0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความสำเร็จของการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการศึกษาในระบบ ($\bar{X} = 4.43$, $SD=0.52$) และด้านสมรรถนะที่นำไปประกอบอาชีพในลักษณะปฏิบัติหรืออิสระ ($\bar{X} = 4.29$, $SD=0.44$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 9 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.16$, $SD=0.57$) รองลงมา คือ ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ($\bar{X} = 4.14$, $SD=0.86$) ด้านความรู้ความสามารถในทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = 4.10$) ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือและด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับเทคนิค ($\bar{X} = 3.97$, $SD=0.62$) ด้านยกระดับการศึกษาวิชาชีพสูงขึ้น ($\bar{X} = 3.87$, $SD=0.68$) ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 3.85$, $SD=0.69$) และด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับเทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.68$, $SD=0.72$)

และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 1 ข้อ คือ ด้านความรู้ความสามารถในทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นสากล ($\bar{X}$ = 3.38, SD=0.98)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุของปัจจัยที่สร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตาม การดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวม

ตัวแปร	Regression Coefficient					
	B	Beta	B	beta	R ²	R ² Change
ปัจจัยนโยบายและยุทธศาสตร์ (X1)	.029	.025				
ปัจจัยตัวหลักสูตร) X ₂ (	.146	.031	.161(2)	.254**	.679	.039
ปัจจัยการกระจายอำนาจ (X3)	.048	.026	.051(8)	.080*	.711	.003
ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร (X4)	.163	.024	.166(1)	.341**	.564	.564
ปัจจัยตัวนักเรียน (X5)	.085	.024	.089(4)	.116**	.694	.007
ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และสังคม (X6)	-.083	.021	-.081(5)	-.133**	.704	.011
ปัจจัยสถานประกอบการ (X7)	.073	.025	.073(6)	.135**	.687	.008
ปัจจัยสถานศึกษา (X8)	.008	.027				
ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง (X9)	.047	.027	.053(7)	.099*	.707	.003
ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน (X10)	.100	.021	.104(3)	.179**	.639	.076
ค่าคงที่ (Constant)	1.707		1.708			
Multiple R	.844		.843			
R ²	.712		.711			
Adjusted R ²	.704		.705			
F	94.780**		118.442**			

หมายเหตุ. ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยรวมสามารถอธิบายตัวแปรตาม ในภาพรวมได้ร้อยละ 71.1 มีค่า R² = .711 และมีค่า F = 118.442 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาตัวแปรย่อย พบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุด ที่จะอธิบายหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ในภาพรวมมากที่สุด

คือ ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร ได้ร้อยละ 56.4 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 63.9 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยตัวหลักสูตร พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 67.9 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยสถานประกอบการ พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.7 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยตัวนักเรียน พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 69.4 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.4 เมื่อเพิ่มตัวแปรปัจจัยผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.7 และตัวแปรตัวสุดท้ายที่เข้าสู่สมการที่ดีที่สุดของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยการกระจายอำนาจ เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.1 ตัวแปรสมการชุดนี้มีค่า F เท่ากับ 118.442 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถเขียนสมการได้ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y = 1.708 + .161 X_2 + .051 X_3 + .166 X_4 + .089 X_5 + .081 X_6 + .073 X_7 + .053 X_9 + .104 X_{10}$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } Z_r = .341Z_4 + .179Z_{10} + .254Z_2 + .116Z_5 + .135Z_7 + .133Z_6 + .099Z_9 + .080Z_3$$

4. ข้อเสนอแนะการสร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 คือ ครูควรมีอรรถยาศัยที่ดี มีความเป็นกันเองและเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียม ผู้บริหารควรแสดงวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสถาบันที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์และเข้าร่วมกิจกรรมของสถาบันระหว่างชุมชนและสังคมได้รับทราบและสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนมากกว่าการพัฒนาทางด้านเอกสาร

5. รูปแบบความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มีทั้งหมด 16 ปัจจัยเรียงลำดับตามความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยนโยบายและยุทธศาสตร์ ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน ปัจจัยตัวหลักสูตร ปัจจัยตัวนักเรียน ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยสถานประกอบการ ปัจจัยเศรษฐกิจ ปัจจัยค่านิยมทางสังคม ปัจจัยเครือข่าย ปัจจัยพื้นที่ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน ปัจจัยหน่วยงานราชการและเจ้าหน้าที่รัฐ ปัจจัยวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยงบประมาณและปัจจัยเทคโนโลยี

อภิปรายผลการวิจัย

โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่สร้างความสำเร็จของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากปัจจัย 10 ปัจจัย มีถึง 9 ปัจจัยที่อยู่ระดับมาก มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51-3.83 หากพิจารณาลงในรายชื่อ จะพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับมาก โดยเฉพาะปัจจัยตัวนักเรียนจะมี 3 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.00 ขึ้นไป เช่น เรื่องมีนักเรียนที่มีคุณภาพในสติปัญญาหรือความเก่ง มีนักเรียนที่มีความรับผิดชอบและวินัย และความเป็นน้ำใจหนึ่งเดียวกัน รักกลมเกลียวกันของนักเรียน นอกจากนี้การสัมภาษณ์ ก็พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนสัมภาษณ์ไปในทิศทางชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ 9 ปัจจัย เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มีความสำเร็จหากสามารถดำเนินการตามปัจจัยเหล่านี้ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ สอดคล้องกับ นฤกร ปั่นพุ่มโพธิ์ (2561 : 81-96) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (2551 : 1) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประกอบด้วย การวางแผน (planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (leading)

2. ระดับการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากผลการวิจัยในเรื่องความสำเร็จของการดำเนินงานตามการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 มีถึง 8 ด้านที่อยู่ในระดับมากจาก 11 ด้าน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68-4.16 เช่น เรื่อง ด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ด้านการจัดการศึกษานอกระบบ ด้านความรู้ความสามารถในทฤษฎีและปฏิบัติอันเป็นภูมิปัญญาไทย สอดคล้องกับ พรรณวดี ปามุทา (2559 : ง.) ศึกษา ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ฉัตรกมล ต้นขุน (2560 : 2-3) ศึกษา ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560 : 56) สรุปว่า การบริหารโรงเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษา ภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนในอันที่จะทำให้เกิด การพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3. ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ผลการวิจัยพบว่า มี 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยสามารถอธิบายผลที่เกิดขึ้นได้ดังนี้

1. ปัจจัยผู้นำหรือผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .166 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .341 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำหรือผู้บริหารการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และเป็นไปได้ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ น้ำใจและถ้อยทีถ้อยอาศัย แม่นยำในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับและโครงสร้างองค์การ และบุคลิกภาพที่ดี สุภาพ นุ่มนวลและอ่อนโยนตลอดเวลา สอดคล้องกับฉัตรกมล สมแดง (2565 : ก - ข) ศึกษา แนวทางการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรดิตต์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าด้าน การบริหารองค์กร คือ ผู้บริหารต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ของโรงเรียนจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยให้สอดคล้องกับโรงเรียนมาตรฐานสากล สอดคล้องกับกฎ ป้นพุมโพธิ์ (2561 : 81-96) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 74 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับแนวคิดของเวเบอร์ (Weber,1947 : 243-244) ที่ลักษณะการใช้อำนาจขององค์กร ทั้งอำนาจบารมี อำนาจตามประเพณี และ อำนาจตามกฎหมาย จะทำให้ระบบราชการบริหารจัดการอำนาจได้

2. ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอน ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .104 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .179 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจัยครูหรือตัวผู้สอนส่งเสริมการผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ในด้านวิชาชีพระดับเทคนิค ในวิชาชีพระดับเทคโนโลยี สอดคล้องกับฉัตรกมล สมแดง (2565 : ก - ข) ศึกษา แนวทางการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตต์ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า บุคลากร นิพนธ์ แก้วหาหลง (2564 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ได้แก่ ด้านบุคลากร ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาและสถานประกอบการ สอดคล้องกับกฎ ป้นพุมโพธิ์ (2561 : 81-96) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัย ด้านคุณภาพการสอนของครู และ ด้านการได้รับรับการสนับสนุนทางสังคมของครูและด้านสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

3. ปัจจัยตัวหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .161 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .254 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ในด้านวิชาชีพระดับเทคโนโลยี เป็นต้น สอดคล้องกับฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์ (2564 : ค.) ศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนภายในสถานประกอบการ รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา มีความเป็นประโยชน์และมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้อยู่ในระดับมาก

4. ปัจจัยตัวนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .089 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .116 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ในด้านวิชาชีพระดับเทคนิค ในด้านวิชาชีพระดับเทคโนโลยี เป็นต้น สอดคล้องกับ ฉัตรกุล สมแดง (2565 : ก - ข) ศึกษา แนวทางการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ผู้เรียนและผู้รับบริการ โดยโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

5. ปัจจัยสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .073 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .135 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ เป็นต้น สอดคล้องกับ นิพนธ์ แก้วกาหลง (2564 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร ที่สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสถานประกอบการ และ ควบคุมงบประมาณที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาและสถานประกอบการ

6. ปัจจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ -.081 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน 0.133 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ในด้านวิชาชีพระดับเทคนิค ยกระดับการศึกษาวิชาชีพ และ ด้านความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น รัชนิกร อินทเชื้อ (2563 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

7. ปัจจัยตัวผู้ปกครองหรือที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .053 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .099 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ และด้านการจัดการศึกษานอกระบบ เป็นต้น

8. ปัจจัยการกระจายอำนาจ ผลการวิจัยพบว่า เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามหน้าที่ของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 โดยเข้าสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ .051 สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน .080 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นปัจจัยส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพพระดับฝีมือ ในด้านวิชาชีพพระดับเทคนิคและยกระดับการศึกษาวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 10 กำหนดให้คํานึงเรื่อง การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบัน (พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 : 1-24.)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1) ส่งเสริมคุณวุฒิ ศักยภาพและสมรรถภาพของครู ผู้สอนและผู้บริหารของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

1.2) ส่วนกลางควรส่งเสริมสมรรถนะในการใช้ใบประกอบวิชาชีพในลักษณะสอดคล้องกับการปฏิบัติหรือมีความเป็นอิสระเหมาะสมกับสถาบันการอาชีวศึกษาที่เป็นวิชาชีพการ

1.3) พัฒนาบุคลากรชั้นสูงให้กับผู้นำหรือผู้บริหาร เช่น ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ อย่างเข้มข้น เช่น ให้สถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้จัดอบรมหลักสูตร 3 เดือน 6 เดือน หรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

2) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

2.1) มีการจัดอบรม เพิ่มวุฒิ เพิ่มสมรรถนะครู ผู้สอน เช่น ส่งเสริมทุนให้เรียนในสาขาที่ตรงกับหลักสูตร สาขาที่สอนหรือมีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3

2.2) เพิ่มสมรรถนะในการสอน การพัฒนานักเรียน การแก้ปัญหา การติดตามและการประทับประคอบนักเรียนให้สามารถเรียนได้ เรียนจนสำเร็จการศึกษา เช่น อบรมจิตวิทยาให้ครูทุกคน เป็นต้น

2.3) การจัดระบบการศึกษาในระบบ ควรเน้นพัฒนาหรือดูแลครู ผู้สอน บุคลากรหรือผู้บริหารให้มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้านหรือหลากหลายและภาวะอารมณ์ ค่านิยมเพื่อประกอบอาชีพ ปฏิบัติงานได้หรือแสดงถึงความอิสระไม่ถูกควบคุม ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

2.4) จัดอบรมพัฒนาผู้นำหรือผู้บริหารของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 ด้วยหลักสูตรเฉพาะพิเศษในการเป็นผู้นำหรือผู้บริหารที่ดีและเก่ง

2.5) ส่งเสริมพัฒนาตัวหลักสูตร ครูหรือตัวผู้สอน เช่น เป็นการปฏิบัติมากกว่า ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ มีความหลากหลายสาขาวิชาและตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรรัตน์ พิพัฒน์ผล. (2557). องค์ประกอบความสำเร็จของการจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการขนาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาการศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนามนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉัตรกมล สมแดง. (2565). แนวทางการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ฉัตรกมล ต้นขุน. (2560). ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ฉัตรชัย พุ่มชูศักดิ์. (2564). รูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทิพวรรณ ลำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ. (2555). การบริการอาชีวและเทคนิคศึกษาเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- นฤกร ปันพุ่มโพธิ์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 12 ฉบับที่ 1. 81-96.
- นิพนธ์ แก้วกาหลง (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551). ราชกิจจานุเบกษา. 125 ตอนที่ 43 ก. น.1-24.
- พรณวดี ปามุทา. (2559). ปัจจัยความสำเร็จในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.

- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รัชนิกร อินทเชื้อ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาของโรงเรียนผู้สูงอายุ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2551). การบริหาร หลักการ ทฤษฎี ประเด็นทางการศึกษาและบทวิเคราะห์องค์การทางการศึกษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- Likert Rensis. (1969). *The Method of Construction and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.
- Weber, Max. (1947). *The Theory of Social and Economic Organization*. New York: Free Press.